

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **A. F.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Sevastopolská 16, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2016, č. j. OAM-79/LE-LE05-P16-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2017, č. j. 46 Az 15/2016 – 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátu se sídlem Sevastopolská 16, Praha 10, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 8.228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 10. 2016, č. j. OAM-79/LE-LE05-P16-2016, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Tvrzeným důvodem žádosti byla skutečnost, že žalobce byl v Kazachstánu pro svou německou národnost vystaven vyhrožování a vydírání ze strany tamější mafie. V minulosti

již byl několikrát napaden, přičemž jednotlivé incidenty vždy nahlásil na policii, která mu však žádným způsobem nepomohla. V současnosti má obavu, že by jej zmiňované osoby mohly zabít. Žalovaný se s tvrzeními žalobce podrobně vypořádal, avšak neshledal, že by svědčily pro udělení jakékoliv z forem mezinárodní ochrany. Nadto upozornil, že žalobce se na území ČR zdržuje již od roku 2005, žádost o udělení mezinárodní ochrany však podal až dne 11. 7. 2017, tedy poté, co mu bylo již podruhé uloženo správní vyhoštění. Žalobci přitom nic nebránilo v tom, aby žádost podal dříve. V neposlední řadě žalovaný poukázal na rozpory ve výpovědích žalobce, které snižují důvěryhodnost jeho tvrzení. Žalovaný proto vyjádřil přesvědčení, že skutečným důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla snaha o legalizaci pobytu žalobce na území ČR.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze, který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. V odůvodnění přitom krajský soud pouze stručně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 – 105, a uvedl, že žalobcem uváděný azylový příběh není věrohodný, a proto nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Konkrétními námitkami žalobce, polemizujícími s odůvodněním rozhodnutí žalovaného, se krajský soud blíže nezabýval.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Žalobce (dále též „stěžovatel“) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, v níž nejprve vymezil, v čem spatřuje její přijatelnost ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně uvedl, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, neboť se krajský soud nevypořádal s žalobními námitkami a žalobu zamítl toliko na základě vlastního posouzení skutkového stavu. Současně stěžovatel poukázal na skutečnost, že soud nesprávně aplikoval čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Obě tyto skutečnosti měly přitom dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. V neposlední řadě závisí posuzovaná věc dle názoru stěžovatele na zodpovězení dosud judikaturou neřešené právní otázky, zda může správní soud opomenout vypořádání žalobních námitek na základě vlastního posouzení skutkového stavu věci.

[5] K samotným důvodům kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že žaloba proti rozhodnutí žalovaného byla postavena na nesouhlasu s posouzením naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) a § 14 zákona o azylu. Krajský soud se ovšem žalobními námitkami nezabýval a spokojil se pouze s tvrzením, že stěžovatel je natolik nevěrohodnou osobou, že vůbec nebylo třeba brát skutečnosti uváděné v žádosti o udělení mezinárodní ochrany v potaz. Takový způsob vypořádání žalobních námitek je podle názoru stěžovatele nepřipustný a nepřezkoumatelný. Hodnocení provedené krajským soudem překračuje způsob posouzení věci žalovaným, který se situací stěžovatele do jisté míry zabýval a ke kategorickému závěru o jeho nevěrohodnosti nedospěl. Údajné, spíše marginální, nesrovnalosti ve výpovědích stěžovatele neměly na formulaci názoru žalovaného zásadní vliv. Soud tak provedl vlastní hodnocení věci, čímž se pokusil zcela vyhnout stěžovatelově argumentaci. Správní soudnictví je založeno na přezkumu na

základě žalobních bodů, proto nelze připustit, aby správní soud domýšlel důvody pro zamítnutí žádosti, které nebyly v napadeném rozhodnutí uvedeny jako nosné.

[6] Za druhý důvod kasační stížnosti stěžovatel označil skutečnost, že krajský soud nesprávně posoudil aplikovatelnost čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, neboť chybně uvedl, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 21. 1. 2015. Ve skutečnosti se tak ovšem stalo až dne 11. 7. 2016, tudíž v době, kdy již bylo nutné dovodit přímý účinek čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice. Jestliže soud považoval za nezbytné začlenit do svého rozhodnutí úvahy o aplikovatelnosti předmětného ustanovení, lze předpokládat, že touto optikou (tj. omezeným způsobem bez aplikace čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice) přezkoumal i napadené rozhodnutí. Krajský soud tedy pravděpodobně nepřipustně zúžil přezkum napadeného rozhodnutí žalovaného, což stěžovatel považuje za další vadu, která mohla mít dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[7] Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

[8] Žalovaný uvedl, že trvá na správnosti svého rozhodnutí, neboť řádně zjistil stav věci, v průběhu správního řízení však nevyšly najevo žádné skutečnosti, které by svědčily pro udělení mezinárodní ochrany stěžovateli. V podrobnostech žalovaný odkázal na odůvodnění jím vydaného rozhodnutí a obsah správního spisu.

[9] Žalovaný dále uvedl, že jak v napadeném rozhodnutí, tak ve vyjádření k žalobě zdůrazňoval, že stěžovatel o udělení mezinárodní ochrany požádal až po jedenáctiletém pobytu na území České republiky a že již ode dne 14. 12. 2005, kdy mu skončila platnost víza, zde pobýval nelegálně. Dne 10. 6. 2012 bylo stěžovateli vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění, které však nerespektoval. Dne 5. 7. 2016 pak bylo vydáno další rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele z území členských států Evropské unie, a to na dobu čtyř let. V protokolu o vyjádření účastníka ze dne 10. 6. 2012 a ze dne 5. 7. 2016 pro účely správního vyhoštění stěžovatel mimo jiné vypověděl, že mu není známa žádná překážka, pro niž by se nemohl vrátit do své vlasti. Žalovaný tedy v přezkoumávaném rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany shrnul, že žalobce přicestoval na území ČR již dne 10. 7. 2005, více než 10 let žil na území ČR nelegálně a o udělení mezinárodní ochrany požádal až dne 11. 7. 2016, tj. poté, kdy mu bylo již podruhé uloženo správní vyhoštění. Přitom mu prokazatelně nic nebránilo v tom, aby žádost podal kdykoliv dříve. Z těchto důvodů vyjádřil žalovaný přesvědčení, že podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je čistě účelovým jednáním ve snaze legalizovat pobyt na území ČR. Mimo to stěžovatel nikdy dříve své problémy v Kazachstánu nezmínil a jako důvod odchodu z vlasti v obou řízeních o správním vyhoštění uváděl vztah se svou tehdejší přítelkyní. Žalovaný upozorňuje, že o azyl je třeba požádat co nejdříve a v první zemi, v níž má žadatel reálnou možnost tento status obdržet. V případě podání žádosti o azyl s velkým časovým odstupem lze předpokládat, že důvody podání žádosti se již nemusí shodovat s důvody odchodu ze země původu, což může cizince z poskytnutí azylu dokonce zcela vyloučit. I kdyby tedy

žalovaný nevyvrátil, že stěžovatel byl v zemi původu pronásledován, bylo by na místě, aby mu azyl udělen nebyl, neboť v současnosti již je skutečným důvodem podání žádosti toliko snaha o legalizaci pobytu na území ČR. Na podporu svého tvrzení odkázal žalovaný na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně na rozsudek ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, a rozsudek ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67.

[10] Pozdní podání žádosti však není jedinou skutečností, která znevěrohodňuje tvrzení stěžovatele. Žalovaný již v napadeném rozhodnutí poukazoval na nesrovnalosti v jeho výpovědích, ať již ohledně důvodů vycestování z Kazachstánu, či způsobu, jakým došlo k poranění jeho ruky. V řízení o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel tvrdil, že mu členové mafie chtěli ruku uříznout, pořezali ho na ní a on se pak byl nucen několik měsíců léčit. V protokolu o vyjádření účastníka ze dne 5. 7. 2016 v rámci řízení o správním vyhoštění stěžovatel tvrdil, že se na ruce poranil o poličku, v níž bylo sklo. S ohledem na tyto rozpory byl žalovaný nucen konstatovat, že tvrzení stěžovatele nejsou věrohodná. Z tohoto důvodu se žalovaný nemůže ztotožnit s námitkou stěžovatele, že krajský soud domýšlel za žalovaného důvody pro zamítnutí stěžovatelovy žádosti. Žalovaný na rozpornost výpovědí stěžovatele poukazoval již v napadeném rozhodnutí a obdobně jako krajský soud trvá na tom, že i z těchto důvodů je třeba na tvrzení stěžovatele nahlížet jako na nevěrohodná a účelová.

[11] Žalovaný shrnul, že podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je ze strany stěžovatele zcela zjevně vedeno snahou o legalizaci pobytu na území ČR poté, co byl po svém několikaletém nelegálním pobytu v ČR zadržen policií, zajištěn a bylo mu vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění.

[12] K námitce stěžovatele, že se krajský soud dopustil nesprávného právního posouzení ohledně aplikovatelnosti čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, žalovaný uvedl, že tato skutečnost nemá vliv na správnost výroku rozsudku krajského soudu a nepovažuje ji tedy za důvod pro zrušení napadeného rozsudku.

[13] Závěrem žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou, pokud ji přímo neodmítne pro nepřijatelnost z důvodu podle § 104a s. ř. s.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je ovšem také její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podrobněji se podstatou institutu přijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu

učinít judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[15] Stěžovatel za důvod zakládající přijatelnost jeho kasační stížnosti označil mimo jiné pochybení krajského soudu (nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, chybné právní posouzení věci), které zasáhlo do jeho hmotněprávního postavení. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že o takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování bude docházet i v budoucnu, nebo pokud krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti. (obdobně již výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39).

[16] Stěžovatel v kasační stížnosti konkrétně namítal, že se krajský soud náležitým způsobem nevypořádal s jeho žalobní argumentací. Důvodnost tohoto tvrzení nelze bez bližšího posouzení věci vyloučit, a to tím spíše, že jeho pravdivost implicitně připouští ve svém vyjádření i žalovaný. Pokud by se přitom ukázalo tvrzení stěžovatele pravdivým, mohlo by mít pochybení na straně krajského soudu za následek nepříznivý dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Z tohoto důvodu je Nejvyšší správní soud přesvědčen, že věcný přezkum rozsudku krajského soudu nelze za daných okolností stěžovateli odepřít a kasační stížnost považuje za přijatelnou. Pro úplnost pak lze dodat, že stěžovatel uváděl i další důvody přijatelnosti kasační stížnosti, které však již lze na tomto místě považovat za nadbytečné a pozornost jim proto bude věnována až v průběhu samotného meritorního přezkumu.

[17] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu v kasační stížnosti uplatněných důvodů, avšak dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[18] Pokud se jedná o první a také stěžejní kasační námitku týkající se nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, Nejvyšší správní soud shledal, že odůvodnění předmětného rozsudku je skutečně jen velmi strohé. Stěžovateli lze přisvědčit i v tom směru, že krajský soud v zásadě nevedl žádnou polemiku s žalobní argumentací, avšak spokojil se pouze s konstatováním, že stěžovatelem uváděné důvody nemohou vést k udělení mezinárodní ochrany, neboť jeho tvrzení jsou zcela nevěrohodná. V této souvislosti krajský soud poukázal na pobyťovou historii stěžovatele a rozpory v jeho výpovědích.

[19] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, akcentoval, že „[n]ení-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní

námítky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá.“ V obdobném duchu se nese i navazující judikatura, která zásadně pohlíží na nevypořádání žalobních námitek jako na důvod pro zrušení rozhodnutí krajského soudu (srov. kupříkladu rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2009, č. j. 8 Afs 73/2007, či ze dne 24. 3. 2010, č. j. 1 Afs 113/2009 – 69).

[20] Současně však Nejvyšší správní soud v rámci své rozhodovací činnosti již nejednou zdůraznil, že povinnost vypořádat se s žalobními námitkami nelze chápat zcela absolutně. Nelze si pod ní tedy představovat, že by snad byl krajský soud vždy nucen podrobně reagovat na každou jednotlivou námitku žalobce. To platí mimo jiné tehdy, jedná-li se o námitky, které jsou ve vztahu k projednávané věci zcela marginální a nejsou způsobilé posouzení věci jako celku zvrátit. V rozsudku ze dne 22. 3. 2017, č. j. 7 As 313/2016 – 30, pak Nejvyšší správní soud dále rozvedl, že „*povinností krajského soudu není vypořádat každé dílčí tvrzení, pokud proti souhrnné argumentaci v žalobě postaví právní názor, v jehož konkurenci žalobní námitky jako celek neobstojí.*“ Takový postup ostatně shledal ústavně konformním i Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, přičemž dovodil, že „*[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.*“

[21] Jedná-li se o shora citovaný nálezn Ústavního soudu, Nejvyšší správní soud připouští, že jeho aplikace na řízení ve správním soudnictví je do jisté míry omezená. Nelze totiž přehlédnout, že soudy ve správním soudnictví mají toliko kasační pravomoc, přičemž samotný přezkum rozhodnutí správních orgánů mohou (až na výjimky) provádět jen v rozsahu žalobních bodů. Správním soudům tudíž nepřísluší nahrazovat nalézací činnost správních orgánů vlastním uvážením. Z tohoto důvodu by Nejvyšší správní soud považoval za nepřipustné, pokud by krajský soud odmítl reflektovat žalobní námitky a žalobu stěžovatele zamítl z důvodů zcela odlišných, než byly uvedeny v rozhodnutí žalovaného. O takovou situaci se nicméně nejedná. Z napadeného správního rozhodnutí je patrné, že žalovaný se sice zabýval stěžovatelem uvedenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany (problémy s mafií v Kazachstánu a s tím spojenými obavami z návratu), avšak v další části svého rozhodnutí posuzoval i další relevantní okolnosti, jakými je pobyťová historie stěžovatele na území ČR a nesrovnalosti v jeho výpovědích. Žalovaný v předmětném rozhodnutí zcela jednoznačně konstatoval, že stěžovatele nepovažuje za věrohodného a jeho žádost vnímá jako účelovou ve snaze vyhnout se realizaci správního vyhoštění a legalizovat si pobyt na území ČR (zejména s. 7–8 rozhodnutí žalovaného). Pokud tedy za těchto okolností krajský soud odůvodnění zamítavého rozsudku vystavěl zejména na tvrzení o nevěrohodnosti stěžovatele, nikterak nepřekročil meze soudního přezkumu a nejedná se z jeho strany o překvapivé rozhodnutí, neboť obdobné úvahy lze nalézt již v rozhodnutí žalovaného. V tomto směru proto Nejvyšší správní soud neshledává na postupu krajského soudu nic protiprávního. Kasační námitka stěžovatele, že krajský soud nepřijatelným způsobem ingeroval do činnosti správního orgánu, když věc nově (a zcela odlišně) posoudil, je proto zcela nedůvodná.

[22] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pak nezpůsobuje ani skutečnost, že se krajský soud podrobně nevypořádal s žalobní argumentací stěžovatele. Jakkoliv je totiž právní posouzení věci provedené krajským soudem stručné, považuje jej Nejvyšší správní soud za plně srozumitelné. Z odůvodnění rozsudku je zcela patrné, jakými úvahami se krajský soud řídil, a co jej vedlo k zamítnutí žaloby. Krajský soud aproboval rozhodnutí žalovaného, přičemž však za rozhodující považoval zodpovězení otázky, nakolik jsou tvrzení stěžovatele věrohodná. Jestliže pak dospěl k závěru o nevěrohodnosti výpovědi stěžovatele a účelovosti jeho žádosti, je zcela logické, že nepovažoval za nezbytné rozvíjet dále úvahy, nakolik by snad mohly stěžovatelem uváděné důvody svědčit pro udělení mezinárodní ochrany. I kdyby se totiž jednalo o důvody, které by za jiných okolností byly azylově relevantní, v případě stěžovatele již k udělení mezinárodní ochrany vést nemohly. Z odůvodnění napadeného rozsudku tedy implicitně vyplývá, že veškeré úvahy žalovaného hodnotící azylový příběh žalobce byly zcela nadbytečné, neboť stěžovatel se již z možnosti dožadovat se beneficie mezinárodní ochrany svým jednáním *a priori* vyloučil.

[23] Nejvyšší správní soud shrnuje, že krajský soud se za daných okolností nebyl povinen námitkami žalobce, směřujícími toliko do konkrétního posouzení uváděných důvodů udělení mezinárodní ochrany, podrobně vypořádat. Přesto však bylo na místě, aby alespoň náležitě odůvodnil, proč se těmito námitkami blíže zabývat nebude. V daném případě tak krajský soud výslovně neučinil, a důvody jeho postupu tak z napadeného rozsudku vyplývají spíše nepřímou. Nejvyšší správní soud tuto skutečnost samu o sobě nevnímá jako tak zásadní nedostatek, aby pro něj bylo třeba napadený rozsudek zrušit. I kdyby totiž krajský soud ve svém rozsudku důvody podrobného nevypořádání žalobních námitek blíže osvětlil, nemohlo by to na jeho závěrech ničeho změnit. Do budoucna by však bylo vhodné, aby krajský soud kladl zvýšený důraz na kvalitu odůvodnění svých rozhodnutí a jejich srozumitelnost pro účastníky, pro něž nemusí být úvahy soudu, nejsou-li vyjádřeny explicitně, vždy zcela jasně seznatelné.

[24] Pro úplnost přitom Nejvyšší správní soud na tomto místě dodává, že názor krajského soudu ohledně nemožnosti udělení mezinárodní ochrany žalobci, nachází oporu i v bohaté judikatuře správních soudů. Již v rozsudku ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Přestože stěžovatel zřejmě byl v zemi původu pronásledován z azylově relevantních důvodů, nemohl mu být azyl udělen za situace, kdy o azyl požádal až po čtyřech letech nelegálního pobytu v České republice, nadto z důvodů odlišných, které jej z ochrany formou azylu diskvalifikovaly (zde hrozícího správního vyhoštění). O azyl je totiž nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového.*“ Obdobné závěry pak prostupují i pozdější rozhodovací činností, přičemž příkladmo lze zmínit rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005 – 51, či usnesení téhož soudu ze dne 12. 1. 2012, č. j. 7 Azs 46/2011 – 70 a ze dne 27. 7. 2016, č. j. 6 Azs 89/2016 – 50. Je třeba akcentovat, že i kdyby snad stěžovatelem uváděné problémy v Kazachstánu bylo možno podřadit pod důvody svědčící pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, již samotný časový odstup, s jakým žádost podal (cca 11 let), jej z možnosti udělení mezinárodní ochrany diskvalifikují. I pokud by se totiž stěžovatel s jím namítanými problémy v zemi původu potýkal, stěží lze tvrdit, že mu tatáž rizika hrozí i v případě návratu po více než 11 letech. Dále je soud přesvědčen, že pokud by stěžovatel považoval svoji situaci v zemi původu za

natolik neúnosnou, bezesporu by z jím tvrzených obav o život požádal o mezinárodní ochranu neprodleně po vstupu na území ČR. Takto však neučinil, byť z obsahu správního spisu je zjevné, že mu v tom nebránily žádné důležité překážky. Stěžovatel žil na území ČR po značně dlouhou dobu (po většinu času nelegálně), přičemž k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany přikročil až za situace, kdy mu hrozila realizace správního vyhoštění. Za daných okolností se tak jeví, že podání žádosti bylo ze strany stěžovatele pouze posledním pokusem o legalizaci pobytu na území ČR. V neposlední řadě pak lze žalovanému, jakož i krajskému soudu přisvědčit v tom směru, že nevěrohodnost azylového příběhu stěžovatele umocňují i nesrovnalosti v jeho výpovědích (v podrobnostech k předmětné viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 – 105). U stěžovatele pak souběh všech těchto skutečností nemůže vyústit v jiný závěr, než že mu status poživatele mezinárodní ochrany nelze udělit, a to aniž by bylo třeba blíže zkoumat oprávněnost jím uváděných důvodů pronásledování, resp. hrozící újmy v zemi původu.

[25] Závěrem se Nejvyšší správní soud zabýval též námitkou žalobce stran nesprávné aplikace čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice. Podle citovaného ustanovení jsou členské státy Evropské unie povinny zajistit, aby měl žadatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany k dispozici účinný opravný prostředek, jehož podstatou je *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.“* Podle čl. 52 odst. 1 citované směrnice se pak povinnost zajistit účinný opravný prostředek ve smyslu čl. 46 odst. 3 vztahuje na žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané po 20. 7. 2015. Vzhledem k včasnému neprovedení této směrnice do vnitrostátního právního řádu, přitom panuje ve správním soudnictví v zásadě shoda na tom, že je u žádostí podaných po rozhodném datu třeba dovodit přímý účinek citované směrnice (v podrobnostech viz rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 24. 8. 2015, č. j. 45 Az 30/2014 - 7, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015 – 35, a ze dne 17. 1. 2017, č. j. 5 Azs 293/2016 - 19, či usnesení téhož soudu ze dne 24. 2. 2016, č. j. 2 Azs 274/2015 – 56). V posuzované věci byla žádost o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelem podána dne 11. 7. 2016, a je tedy nepochybné, že se na jeho případ čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice vztahuje, s čímž souvisí mimo jiné i možnost namítat i v soudním řízení nové, dříve neuplatněné skutečnosti. Závěry krajského soudu o neaplikovatelnosti dotčeného ustanovení procedurální směrnice jsou tedy chybné, což je dáno tím, že v napadeném rozsudku je uvedeno mylné datum podání žádosti (21. 1. 2015). Tato zjevná nesprávnost však nemohla na věci nic změnit, neboť úvaha o použitelnosti čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice je v předmětném rozsudku zcela nadbytečná vzhledem k tomu, že stěžovatel ani žádné nové skutečnosti neuváděl a setrval toliko na své argumentaci z řízení před správním orgánem. Ostatně stěžovatel ani netvrdil, jak konkrétně by mohl být v důsledku této dílčí nesprávnosti na svých právech dotčen, a ani Nejvyšší správní soud žádný negativní dopad do sféry stěžovatele neshledal. Proto vyhodnotil i poslední kasační námitku jako nedůvodnou.

V. Závěr a náklady řízení

[26] Nejvyšší správní soud tedy shledal námitky stěžovatele nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[27] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch, žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[28] Stěžovateli byl v řízení před krajským soudem jako zástupce ustanoven Mgr. Jindřich Lechovský, advokát se sídlem Sevastopolská 16, Praha 10, který jej zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., náleží advokátovi za jeden úkon právní služby v řízení o kasační stížnosti odměna ve výši 3.100 Kč. K této částce je podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky dále třeba připočítat náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč. Zástupci stěžovatele náleží odměna za dva úkony právní služby, a to za podání (doplnění) kasační stížnosti a další poradu s klientem ve smyslu § 11 odst. 1 písm. c) citované vyhlášky, která se podle potvrzení dodaného zástupcem stěžovatele konala dne 6. 6. 2017 od 14.30 do 15.45 hodin. Protože zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem DPH, byla odměna za zastupování dále navýšena o částku odpovídající této dani. Celkově proto zástupci stěžovatele náleží odměna za zastupování ve výši 8.228 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. srpna 2017

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu